

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

LATINSKI JEZIK

OSNOVNA RAZINA

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2022./2023.

LATB.53.HR.R.K1.24

53494

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **100** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 24 stranice, od toga 2 prazne.

Prva ispitna cjelina – nevezani zadatci

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Aegyptum imperio populi Romani adieci.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ?

- A. atributa
- B. subjekta
- C. priložne oznake
- D. indirektnoga objekta

(1 bod)

2. Cum scripsi haec, annum agebam septuagensimum sextum.

Kojim znamenkama odgovara podcrtani broj?

- A. VII
- B. XVII
- C. LXVII
- D. LXXVI

(1 bod)

3. Tunc pater noster vocans interrogavit nos.

Koja riječ u rečenici ima funkciju subjekta?

- A. pater
- B. noster
- C. vocans
- D. nos

(1 bod)

4. Domus Dei et porta coeli

Koji je prijevod podcrtane riječi?

- A. nebo
- B. neba
- C. nebu
- D. nebom

(1 bod)

5. Erat terror ingens tot simul tantorumque populorum.

Kakvo se zastrašivanje spominje u zadanoj rečenici?

- A. bezuspješno
- B. golemo
- C. zanemarivo
- D. plemensko

(1 bod)

6. Ab iisdem post paucos annos in Africa Utica condita est.

Koji je prijevod podcrtane sintagme?

- A. poslije mnogo godina
- B. poslije mnogo dana
- C. poslije nekoliko godina
- D. poslije nekoliko dana

(1 bod)

7. Res difficillima erat caput Gorgonis abscidere.

Na koju se riječ u rečenici odnosi podcrtana riječ?

- A. res
- B. caput
- C. Gorgonis
- D. abscidere

(1 bod)

8. Iason et Medea e Thessalia expulsi ad urbem Corinthum venerunt.

Koja od navedenih tvrdnja proizlazi iz podcrtanoga dijela rečenice?

- A. Putuju u Tesaliju.
- B. Zalutali su u Tesaliju.
- C. Protjerani su iz Tesalije.
- D. Porijeklom su iz Tesalije.

(1 bod)

9. Narrat Didoni Aeneas Troiani excidi seriem.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ?

- A. apozicije
- B. imenskoga atributa
- C. indirektnoga objekta
- D. subjekta

(1 bod)

10. Romulus imaginem urbis magis quam urbem fecerat, deerant incolae.

Koja od navedenih tvrdnja proizlazi iz navedene rečenice?

- A. Grad nije imao stanovnike.
- B. Romul je još bio maloljetan.
- C. Nedostajao je hram bogovima.
- D. Romulu je osporeno osnivačko pravo.

(1 bod)

11. Koja je od navedenih riječi sinonim pridjeva *rapidus*?

- A. bonus
- B. pulcher
- C. sapiens
- D. velox

(1 bod)

12. Koje je značenje riječi *clarus*?

- A. gadan
- B. jasan
- C. miran
- D. važan

(1 bod)

13. Koja od navedenih riječi znači *muškarac, junak*?

- A. auctor
- B. civis
- C. infans
- D. vir

(1 bod)

14. Koja od navedenih riječi **nema** latinski korijen?

- A. diploma
- B. dormitorij
- C. kampus
- D. studij

(1 bod)

15. Koja od navedenih riječi znači *riba*?

- A. canis
- B. feles
- C. piscis
- D. vulpes

(1 bod)

16. Koji je rimski kralj naslijedio Romula?

- A. Anko Marcije
- B. Numa Pompilije
- C. Servije Tulije
- D. Tarkvinije Prisko

(1 bod)

17. Koga ili što označava kratica *I. s.*?

- A. mjesto pečata
- B. osobnoga tajnika
- C. vlastoručni potpis
- D. zakonitoga sina

(1 bod)

18. Koji se grad nazivao *Marsonia*?

- A. Osijek
- B. Sisak
- C. Slavonski Brod
- D. Varaždinske Toplice

(1 bod)

19. Kako se zvala Enejina majka?

- A. Didona
- B. Lavinija
- C. Rea Silvija
- D. Venera

(1 bod)

20. Po komu ili čemu je Kolosej dobio ime?

- A. po arhitektu
- B. po mitskome čudovištu
- C. po namjeni
- D. po Neronovu kipu

(1 bod)

Druga ispitna cjelina – zadatci vezani za prozni tekst

Skupina zadataka sadrži dvadeset zadataka vezanih za prilagođeni tekst.

Svaka rečenica u tekstu označena je brojem.

Uz svaki je zadatak iz razumijevanja teksta u zagradama naveden broj rečenice na koju se taj zadatak odnosi.

Cornelius Nepos, *M. Cato*, 3.

(1) In omnibus rebus singulari fuit industria. (2) Nam et agricola sollers et peritus iuris consultus et magnus imperator et probabilis orator et cupidissimus litterarum fuit. (3) Ab adulescentia fecit orationes. (4) Senex historias scribere coepit. (5) Earum sunt libri VII. (6) Primus continet res gestas regum populi Romani: secundus et tertius, unde quaeque civitas nata sit Italica; (7) ob quam rem omnes Origines videtur appellavisse. (8) In quarto autem bellum Punicum est primum, in quinto secundum. (9) Atque haec omnia capitulatim sunt dicta. (10) Ceteraque bella pari modo persecutus est usque ad praeturam Servii Galbae, qui diripuit Lusitanos; (11) atque horum bellorum duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit. (12) In eisdem exposuit, quae in Italia Hispaniisque aut fierent aut viderentur admiranda. (13) In quibus multa industria et diligentia comparet, nulla doctrina. (14) Huius de vita et moribus plura in eo libro persecuti sumus, quem separatim de eo fecimus rogatu T. Pomponii Attici.

Komentar:

- (1) singularis, -e – izniman
- (2) sollers, -tis – vješt; peritus, 3 – iskusan; iuris consultus = pravnik; probabilis, -e = bonus, 3
- (6) unde – odakle; quisque, quaeque, quodque – svaki
- (7) ob – zbog; Origines – *Podrijetla*, Katonovo djelo
- (9) capitulatim – sažeto
- (10) par, paris – jednak; persequor, 3. -secutus sum – obraditi, opisati;
usque ad – sve do; Servius Galba – Servije Galba, rimski političar;
diripio, 3. -ripui, -reptum – opljačkati; Lusitanus, -i, m. – Luzitanac
- (12) admiror, 1. – diviti se
- (13) compareo, 2. -ui, - – pojavljivati se, nalaziti se
- (14) separatim – zasebno; rogatus, -us, m. – zahtjev;
Pomponius Atticus – Pomponije Atik, rimski podupiratelj književnosti

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

21. In omnibus rebus singulari fuit industria.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 1)

- A. bio je izniman i marljiv
- B. bio je iznimne marljivosti
- C. marljiv je bio samo iznimno
- D. marljivost je bila iznimna

(1 bod)

22. Nam et agricola sollers et peritus iuris consultus et magnus imperator et probabilis orator et cupidissimus litterarum fuit.

Koja od navedenih riječi u zadanoj rečenici ima funkciju imenskoga atributa? (v. 2)

- A. sollers
- B. peritus
- C. iuris
- D. probabilis

(1 bod)

23. Nam et agricola sollers et peritus iuris consultus et magnus imperator et probabilis orator et cupidissimus litterarum fuit.

Što od navedenoga prema zadanoj rečenici Katon **nije bio**? (v. 2)

- A. govornik
- B. poljoprivrednik
- C. svećenik
- D. zapovjednik

(1 bod)

24. Ab adolescentia fecit orationes.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 3)

- A. bez mladosti
- B. od mladosti
- C. u mladosti
- D. zbog mladosti

(1 bod)

25. Senex historias scribere coepit.

Kad je prema zadanoj rečenici Katon počeo s pisanjem? (v. 4)

- A. u ranoj dobi
- B. u srednjoj dobi
- C. u kasnoj dobi
- D. u nepoznatoj dobi

(1 bod)

26. Earum sunt libri VII.

Na što se odnosi podcrtana zamjenica? (v. 4 – 5)

- A. na filozofiju
- B. na govorništvo
- C. na povijest
- D. na pravo

(1 bod)

27. **Primus continet res gestas regum populi Romani: secundus et tertius, unde quaeque civitas nata sit Italica;**

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 6)

- A. djela kraljeva rimskoga naroda
- B. život rimskoga naroda pod kraljevima
- C. kraljevsko ponašanje rimskoga naroda
- D. povijest naroda u doba rimskih kraljeva

(1 bod)

28. **Primus continet res gestas regum populi Romani: secundus et tertius, unde quaeque civitas nata sit Italica;**

O čemu prema zadanoj rečenici govore druga i treća knjiga? (v. 6)

- A. o postanku italskih država
- B. o razvoju italskih država
- C. o propadanju italskih država
- D. o nestanku italskih država

(1 bod)

29. **ob quam rem omnes Origines videtur appellavisse.**

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 7)

- A. čini se da ih sve naziva
- B. čini se da ih je sve nazvao
- C. činilo se da ih sve naziva
- D. činilo se da ih je sve nazvao

(1 bod)

30. Atque haec omnia capitulatim sunt dicta.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 9)

- A. svaki ovaj
- B. svaku ovu
- C. sve ove
- D. sve ovo

(1 bod)

31. Ceteraque bella pari modo persecutus est usque ad praeturam Servii Galbae, qui diripuit Lusitanos;

Na koju se riječ u rečenici odnosi podcrtana riječ? (v. 10)

- A. bella
- B. modo
- C. praeturam
- D. Servii

(1 bod)

32. Ceteraque bella pari modo persecutus est usque ad praeturam Servii Galbae, qui diripuit Lusitanos;

Koju funkciju u rečenici ima podcrtani izraz? (v. 10)

- A. direktnoga objekta
- B. imenskoga atributa
- C. indirektnoga objekta
- D. priložne oznake

(1 bod)

33. atque horum bellorum duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 11)

- A. vodiš te ratove
- B. vodit ćeš ove ratove
- C. vođe ovih ratova
- D. vođi tih ratova

(1 bod)

34. atque horum bellorum duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit.

Koja od navedenih tvrdnja proizlazi iz zadane rečenice? (v. 11)

- A. navedena su imena, ali nisu opisani događaji
- B. navedena su imena i opisani su događaji
- C. nisu navedena imena niti su opisani događaji
- D. opisani su događaji, ali nisu navedena imena

(1 bod)

35. In eisdem exposuit, quae in Italia Hispaniisque aut fierent aut viderentur admiranda.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 12)

- A. u iste
- B. u istima
- C. u same
- D. u samima

(1 bod)

36. In eisdem exposuit, quae in Italia Hispaniisque aut fierent aut viderentur admiranda.

Koji je prijevod podcrtane riječi u rečenici? (v. 12)

- A. izlaže
- B. izlažući
- C. izložio je
- D. izložiti će

(1 bod)

37. In quibus multa industria et diligentia comparet, nulla doctrina.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ? (v. 13)

- A. atributa
- B. direktnoga objekta
- C. priložne oznake
- D. subjekta

(1 bod)

38. Huius de vita et moribus plura in eo libro persecuti sumus, quem separatim de eo fecimus rogatu T. Pomponii Attici.

Koji je prijevod podcrtanoga dijela rečenice? (v. 14)

- A. prema njegovu životu i ponašanju
- B. prema njihovim životima i ponašanju
- C. o njegovu životu i ponašanju
- D. o njihovim životima i ponašanju

(1 bod)

39. Huius de vita et moribus plura in eo libro persecuti sumus, quem separatim de eo fecimus rogatu T. Pomponii Attici.

Na koju se riječ u rečenici odnosi podcrtana riječ? (v. 14)

- A. vita
- B. moribus
- C. libro
- D. rogatu

(1 bod)

40. Huius de vita et moribus plura in eo libro persecuti sumus, quem separatim de eo fecimus rogatu T. Pomponii Attici.

Koju funkciju u rečenici ima podcrtana riječ? (v. 14)

- A. atributa
- B. indirektnoga objekta
- C. predikata
- D. priložne oznake

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju ili s nekoliko riječi).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.
Točan odgovor donosi jedan bod.

41. In omnibus rebus singulari fuit industria.

Kako glasi podcrtana imenica u istome padežu u singularu?

(1 bod)

42. Nam et agricola sollers et peritus iuris consultus et magnus imperator et probabilis orator et cupidissimus litterarum fuit.

Kako glasi podcrtani pridjev u komparativu u istome rodu, broju i padežu?

(1 bod)

43. Ab adolescentia fecit orationes.

Što je po vrsti podcrtana riječ?

(1 bod)

44. Senex historias scribere coepit.

Kako glasi podcrtana imenica u dativu singulara?

(1 bod)

45. Earum sunt libri VII.

Koju latinsku riječ zamjenjuje podcrtana brojka?

(1 bod)

46. ob quam rem omnes Origines videtur appellavisse.

Koja se konstrukcija pojavljuje u zadanoj rečenici?

(1 bod)

47. atque horum bellorum duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit.

Kako glasi podcrtani glagol u imperfektu u istome licu, broju, načinu i stanju?

(1 bod)

48. In eisdem exposuit, quae in Italia Hispaniisque aut fierent aut viderentur admiranda.

Što je po vrsti podcrtana riječ?

(1 bod)

49. In quibus multa industria et diligentia comparet, nulla doctrina.

Kako glasi podcrtana sintagma u akuzativu singulara?

(1 bod)

50. Huius de vita et moribus plura in eo libro persecuti sumus, quem separatim de eo fecimus rogatu T. Pomponii Attici.

Na kojemu je slogu od kraja naglasak podcrtane riječi?

(1 bod)

51. Koji je grad Katon Stariji spominjao u znamenitoj rečenici koju je uvijek ponavljao?

(1 bod)

52. U kojemu je punskom ratu sudjelovao Hanibal?

(1 bod)

53. Koji je rimski državni službenik bio nadležan za sudske poslove?

(1 bod)

54. Jezik i kulturu kojega naroda s Pirinejskoga poluotoka izučava luzitanistika?

(1 bod)

55. Koje su ime Rimljani označavali kraticom *T.*?

(1 bod)

Prazna stranica

Prazna stranica